

Р Е Ш Е Н И Е №.....

Гр. София, 17.08.2016 г.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗВИВНО ОТДЕЛЕНИЕ, IV - „Д” състав, в публично съдебно заседание на седемнадесети май през две хиляди и шестнадесета година в следния състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ : Здравка Иванова

ЧЛЕНОВЕ : Пепа Тонева

Мл. Съдия : Елена Динева

при секретаря Ц.Д., като разгледа докладваното от съдия Иванова гр. д. № 14646 по описа на съда за 2015 г., за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

С решение № II -60-6972/27.08.2015 г. постановено по гр. д. № 10305/2014 г. по описа на Софийски районен съд, 60 с-в, са отхвърлени предявените от К.Н.К. срещу „Д.К.” ЕООД, с ЕИК *****, искове по **чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от КТ, вр. с чл. 225, ал. 1 КТ** - за признаване за незаконно и отмяната на уволнение, извършено със заповед № 301213/01 от 30.12.2013 г., възстановяването на заеманата преди уволнението длъжност „Салонен управител“ и изплащане на обезщетение за периода от 6 месеца, от датата на уволнението, за оставането без работа в размер на 2 760 лв., ведно със законната лихва считано от 31.12.2013г., както и по **чл. 224, ал. 1 от КТ** за изплащане на **219, 05 лв.**, обезщетение за неизползван платен годишен отпуск до уволнението в размер на 10 работни дни, ведно лихва за забава в размер на **3 лв.** върху сумата главницата за периода от 31.12.2013 г. до 27.02.2014 г.

Със същото решение ответника „Д.К.” ЕООД е осъден да заплати на К.Н.К., на основание **чл. 128, т. 2 от КТ** сумата от **435, 79 лв.** - брутно трудово възнаграждение за периода от 01.12. до 30.12.2013 г., както и по **чл. 86, ал. 1 от ЗЗД** сумата от **5, 61 лв.** лихва за забава върху неизплатеното трудово възнаграждение, в периода от 31.12.2013 г. до 27.02.2014 г., като исковете са отхвърлени до пълните предявени размери, съответно от 460 лв. по чл. 128, т. 2 от КТ и от 6, 37 лв. по иска по чл.86, ал. 1 от ЗЗД. Ответникът е осъден на основание чл. 226, ал. 3, вр. с ал. 2 от КТ да заплати на К.Н.К., сумата от **5 084, 21 лв.** - дължимо обезщетение за незаконно задържане на трудовата книжка на ищцата, за периода от 31.12.2013 г. до 30.11.2014 г., ведно с лихвата за забава върху същото и за същия период, в размер на **217 лв.** В полза на страните са присъдени разноски съобразно уважената и отхвърлена част от исковете.

Недоволен от постановеното решение е останал ответника „Д.к.” ЕООД, който в срок го обжалва само в частите, в които са уважени искове срещу него при квалификацията на чл. 128, т. 2 КТ, чл. 226, ал. 3, вр. с ал. 2 КТ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, както и в частта по разноските. Излагат се съображения, че решението е необосновано, постановено в противоречие с материалния и процесуален закон. В жалбата се поддържа, че по делото не се установява да е налице задържане на трудовата книжка от ответника, от което ищцата да е претърпяла вреди. Установяването на тези факти е в тежест на ищцата. Ищцата не е ангажирала

доказателства за незаконното задържане на трудовата книжка и за претърпените от нея вреди, които да са в причинна връзка с това задържане. СРС не е кредитирал показанията на свидетелката Тинчева, съгласно които дружеството няма практика да държи трудовите книжки на работниците, поради което в началото на м. 01.2014 г. на ищцата е изпратена изрична покана да представи трудовата си книжка за оформяне. От тук съдът е презумирал, че ответника не е изпълнил задълженията си да впише обстоятелства, свързани с прекратяването на договора в трудовата книжка на ищцата и да ѝ върне книжката, от което тя е претърпяла вреди. Този извод на съда е в противоречие с материалния закон, тъй като не са съобразени представените по делото доказателства. По отношение на иска по чл. 128, т. 2 КТ ответникът поддържа, че работодателят се е възползвал от правото си, при прекратяване на трудовото правоотношение с уволнение, да удържи, на основание чл. 221, ал. 2 КТ, брутно трудово възнаграждение на ищцата, като не заплатил на ищцата това възнаграждение. Съдът неоснователно е приел, че на ищцата се дължи възнаграждение за 1 месец. Моли да се отмени решението в оспорените части и да се отхвърлят исквете. Претендират се разносните пред двете инстанции.

Въззиваемата страна – ищцата К.Н.К., чрез процесуалният си представител, оспорва жалбата и моли за потвърждаване решението на районния съд като правилно и законосъобразно постановено в оспорените части. Претендира разноски пред двете инстанции.

Софийски градски съд като преценява решението и въз основа на направените с жалбата възражения и по реда на чл. 271 ГПК, приема за установено следното:

В рамките на проверката, която следва да осъществи въззивния съд върху обжалваното решение по чл. 269 ГПК, настоящият състав намира, че решението е валидно постановено и допустимо, с изключение на частта, в която е присъдена лихва по чл. 86, ал. 1 ЗЗД върху обезщетението по чл. 226, ал. 3, вр. с ал. 2 КТ какъвто иск не е завеждан изобщо.

Съдът обсъжда само доказателствата относими към оспорената част от решението, в която са уважени искове срещу ответника при квалификацията на чл. 128, т. 2 КТ, чл. 226, ал. 3, вр. с ал. 2 КТ, чл. 245, ал. 2 КТ, вр. с чл. 86, ал. 1 ЗЗД. В останалата част решението не се оспорва от ищцата и е влязло в сила.

По иска с правно основание чл. 128, т. 2 КТ :

В чл. 128 КТ е установено по императивен начин основното задължение на работодателя да изплаща на работника (служителя) уговореното в трудовия договор възнаграждение, само и единствено като насрещна престация за предоставената и използвана работна сила от страна на служителя в съответствие с уговореното по трудовото правоотношение.

Ищцата е твърдяла, че работодателят не ѝ е изплатил трудовото възнаграждение за последния месец преди уволнението - декември 2013 г. в размер на 460 лв.

Във връзка с изплащането на трудовото възнаграждение от приетото пред СРС заключение на ССЧЕ е установено, че във ведомостта за работни заплати на ответника на ищцата е начислено брутно трудово възнаграждение за 18 работни дни през м. декември 2013 г. в размер на 435,79 лв., което не ѝ е изплатено. Вещото лице е констатирало липса на подпис на служителя във ведомостта за получил

сумата.

Ответникът не е оспорил, че на ищцата е начислена заплата за м. декември за отработеното време, но работодателят не го е заплатил, а го е удържал срещу дължимото от служителката обезщетение към работодателя с основание чл. 221, ал. 2 от КТ - поради налагането на дисциплинарно наказание.

Действително, съгласно чл. 221, ал. 2 от КТ дисциплинарно уволнените работници или служители, както е било в процесния случай, дължат обезщетение на работодателя в размер на едно брутно трудово възнаграждение. Кодексът на труда не допуска в този случай, ако липсва доброволно плащане или съгласие от уволнения работник или служител, работодателя да удържа и по този начин да извърши приспадане на известна част от дължимото от него трудово възнаграждение за задължение на бившия работник или служител за обезщетение по чл. 221, ал. 2 от КТ. Това е така, тъй като в разпоредбата на чл. 272 от КТ, определяща допустимите удръжки от трудовото възнаграждение без съгласие на работника или служителя, не е предвидена удръжка за такова задължение на работника или служителя. (решение № 364 от 03.05.2010 г. по гр. д. № 894/2009 г., Г. К., III ГО на ВКС по реда на чл. 290 ГПК). Изводите на СРС в посочения смисъл са съобразени с материалния закон.

Ответникът в производството не е установил ищцата да е давала писменото си съгласие да ѝ се удържи обезщетението по чл. 221, ал. 2 КТ от последната работна заплата, поради което извършеното от работодателя едностранно прихващане, е незаконосъобразно и той дължи на ищцата последното ѝ брутно трудово възнаграждение.

Следователно, СРС законосъобразно и в съответствие с материалния закон е приел иска за плащане на неизплатена част от трудово възнаграждение за м. 12.2013 г. за основателен и го е уважил в установения от вещото лице по ССЧЕ размер от 435, 79 лв.

По за лихва за забава на основание по чл. 245, ал. 2 КТ, вр. с чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Предвид основателността на главният иск по чл. 128 КТ, съдът намира за законосъобразен извода, че е основателна и акцесорната искова претенция за заплащане на мораторна лихва върху неизплатеното трудово възнаграждение. Тъй като до предявяването на исковата молба работодателят не е заплатил на ищца дължимото възнаграждение, той е изпаднал в забава.

Съгласно експертизата, лихвата върху това вземане за периода от 31.12.2013 г. до 27.02.2014 г. е в размер на 5, 61 лв., до който размер иска по чл. 245, ал. 2 КТ, вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД основателно е бил уважен от СРС.

По иска с правно основание чл. 226, ал. 2, вр. с ал. 3 от КТ, заявен за периода от 31.12.2013 г. до реалното предаване на трудовата книжка, съдът намира следното :

Ищцата е твърдяла, че поради неправомерно задържане на трудовата ѝ книжка от ответника при прекратяване на трудовото правоотношение търпи вреди и е в невъзможност да се регистрира в Дирекция „Бюро по труда“ и да започне работа при друг работодател.

Разпоредбата на чл. 226, ал. 2 КТ установява, че работодателят и виновните длъжностни лица отговарят солидарно към работника или служителя за вредите, които той е претърпял поради незаконно задържане на трудовата му книжка, след като трудовото правоотношение е прекратено. Основателността на иска се

предпоства от кумулативно осъществяване на следните юридически факти : прекратен трудов договор, незаконно задържане на трудова книжка и вреди, които са в причинно - следствена връзка с незаконното задържане. Размерът на вредите е определен от закона - обезщетяват се само имуществените вреди, които се съизмеряват с брутно трудово възнаграждение за времето на задържане на трудовата книжка - от деня на прекратяване на трудовото правоотношение до предаване на трудовата книжка. В случая е спорна втората предпоставка.

Съгласно чл. 350, ал. 1 КТ при прекратяване на трудовото правоотношение работодателят е длъжен да впише в трудовата книжка данните, свързани с прекратяването и да я предаде незабавно на работника или служителя. Достатъчно е обективното неизпълнение на това задължение, за да възникне правото на обезщетение. Както вече се посочи, вредите са презумирани от самия законодател и са нормативно определени в разпоредбата на чл. 226, ал. 3, изр. 2 КТ - те са само имуществени и са в размер на брутно трудово възнаграждение.

Следователно, съгласно чл. 350, ал. 1 КТ работодателят незабавно следва да върне трудовата книжка при прекратяване на трудовото правоотношение. В хипотезата, когато документът не е у работодателя, той се предоставя от работника или служителя за отразяване на необходимите данни, след което незабавно се връща - чл. 6, ал. 2, изр. първо от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж.

При посочената уредба следва, че моментът на прекратяване на трудовото правоотношение, съответно на предоставянето на трудовата книжка за оформянето ѝ, съвпада с този на връщането ѝ, което е задължение на работника и не е нужно трудовата книжка да е поискана или потърсена от работника или служителя. Този извод се налага и от текста на чл. 226, ал. 3 КТ - обезщетение се дължи от деня на прекратяване на правоотношението, което значи, че задържането на трудовата книжка се явява незаконно от датата, на която работодателят е длъжал незабавното ѝ връщане. (В този смисъл решение № 444 от 15.06.2010 г. по гр. д. № 827/2009 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС по реда на чл. 290 ГПК).

В случаите, когато трудовата книжка не може да бъде върната, защото работникът или служителят не се е явил лично при прекратяване на трудовото правоотношение или при предоставяне на трудовата книжка за оформянето ѝ, работодателят е длъжен да го покани по реда на чл. 6, ал. 3 от Наредбата именно, защото задължението е носимо, а не търсимо. Само тогава, при невявяване на работника или служителя лично или чрез писмено посочено от него друго лице, задържането на трудовата книжка у работодателя не е незаконно.

Като се съобрази практиката на ВКС по въпроса, съдът намира, че в обобщение тя приема, че работодателят не трябва да бъде поканен да върне трудовата книжка, за да изпадне в забава.

Непредаването на трудовата книжка на работника от страна на работодателя пречатства работника да постъпи на работа при друг работодател, съответно - да реализира трудов доход, поради което законът презумира настъпилите от незаконното задържане вреди. Както се посочи, размерът на обезщетението е нормативно определен (чл. 226, ал. 3, пр. 2 - ро КТ) и не следва да се доказва. (решение № 73 от 13.03.2014 г. по гр. д. № 1372/2011 г., ГК, IV ГО на ВКС постановено по реда на чл. 290 ГПК).

Когато обстоятелството, че в периода на задържането на трудовата книжка работникът не е реализирал социално осигурен доход се оспорва от работодателя, в

негова тежест е да установявани, че работникът е реализирал доход, както и размера на този доход. (решение № 519 от 09.01.2012 г. по гр. д. № 1741/2010 г. на ВКС, IV г.о., решение № 73 от 13.03.2014 г. по гр. д. № 1372/2011 г. на ВКС, IV г. о. и др.)

В случая по делото ищцата е твърдяла, че е предала трудовата книжка на ответника за оформяне, а той не я е върнал веднага след прекратяване на правоотношението. Тъй като ответника е оспорвал предаването на книжката, в негова тежест е било да установи, че е поканил ищцата, чрез писмо с обратна разписка, да предостави книжката за оформяне. Такива писмени доказателства не са представени пред СРС.

Единствено от разпита на свидетелката на ответника Д.Т., салонен управител при ответното дружество, която работи и към момента на разпита при ответника се установява, че трудовата книжка на ищцата не е стояла при работодателя. Според свидетелката, в началото на м. януари 2014 г. е изпратена писмена покана, с писмо с обратна разписка до ищцата да се яви и представи трудовата си книжка за оформяне, но ищцата не се е явила. Тези показания обаче не се подкрепят от никакви други писмени или гласни доказателства и основателно не са били кредитирани в тази част от СРС.

Тъй като по делото не е установено да е изпращано съобщение, че трудовата книжка е на разположение за получаване от работника, следва да се приеме, че са налице всички предпоставки за заплащане на обезщетение от работодателя в размера, определен по чл. 226, ал. 3 КТ - от датата на прекратяване на договора до датата на предаване на книжката. Съгласно приетото от СРС заключение на ССЧЕ за периода от 31.12.2013 г. до 30.11.2014 г. (до изготвянето на заключението) обезщетението е в размер на 5 084, 21 лв., до който размер искът основателно е бил уважен от СРС.

По отношение присъдената от СРС лихва за забава обаче, съдът се произнесъл свръх петитум, тъй като ищцата не е заявявала отделна претенция за лихва за забава по чл. 86, ал. 1 ЗЗД върху обезщетението с конкретен размер и период. Въззивният съд намира, че претенцията е по – скоро само за заплащане на законната лихва върху обезщетението. Предвид изложеното решението в частта, в която е присъдена лихва за забава върху обезщетението по чл. 226, ал. 2 КТ в размер от **217 лв.** за периода от 31.12.2013 г. до 30.11.2014 г. следва да се обезсили. Върху обезщетението следва да се присъди законната лихва от подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Поради съвпадане като цяло на крайните изводи на СГС с изложеното от СРС, решението следва да се потвърди в частите по исковете по чл. 128, т. 2 КТ, чл. 245, ал. 2 КТ, вр. с чл. 86, ал. 1 ЗЗД и чл. 226, ал. 2, вр. с ал. 3 КТ, като в частта в която е присъдена лихва за забава върху обезщетението в размер на 217 лв. за периода от 31.12.2013 г. до 30.11.2014 г. – решението следва да се обезсили

По разноските пред СРС : Настоящият състав намира, че не е налице основание за промяна на решението в частта по разноските присъдени от СРС, тъй като те са съобразени с уважената и отхвърлена част от исковете. При уважаване на исковете по трудови спорове, по които работниците са освободени от заплащане на разноски, разноските за държавни такси и в полза на съда следва да се възложат на работодателя – чл. 78, ал. 6 ГПК.

По разноските пред СГС : Тъй като жалбата няма да бъде уважена в по-голямата си част, право на разноси има ищцата. Последната не е представила доказателства за реално направени разноси пред въззивната инстанция и такива не се присъждат в нейна полза.

Водим от гореизложеното Софийски градски съд

Р Е Ш И :

ОБЕЗСИЛВА решение № II -60-6972/27.08.2015 г. постановено по гр. д. № 10305/2014 г., на Софийски районен съд, 60 с - в, в частта, в която „Д.К.“ ЕООД, ЕИК ***** е осъден да заплати на К.Н.К., ЕГН ***** лихва за забава върху обезщетението по чл. 226, ал. 2, вр. с ал. 3 КТ от 5 084, 21 лв. **в размер на 217 лв.** за периода от 31.12.2013 г. до 30.11.2014 г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № II - 60-6972/27.08.2015 г. по гр. д. № 10305/2014 г. на Софийски районен съд, 60 с - в, в частта, в която „Д.К.“ ЕООД, ЕИК ***** е осъдена да заплати на К.Н. К., ЕГН ***** сумата от **435, 79 лв.** - брутно трудово възнаграждение за периода от 01.12. до 30.12.2013 г., както и по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл. 245, ал. 2 КТ - сумата от **5, 61 лв.** лихва за забава върху неизплатеното трудово възнаграждение за периода от 31.12.2013 г. до 27.02.2014 г., а на основание чл. 226, ал. 2, вр. с ал. 3 от КТ сумата от **5 084, 21 лв.** - дължимо обезщетение за незаконно задържане на трудовата книжка на ищцата, за периода от 31.12.2013 г. до 30.11.2014 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба 27.02.2014 г. до окончателното изплащане на сумата.

РЕШЕНИЕ № II -60-6972/27.08.2015 г. по гр. д. № 10305/2014 г. по описа на СРС, 60 с - в **е влязло в сила** в частите, в които са отхвърлени исковите на К.Н.К., ЕГН ***** срещу „Д.К.“ ЕООД, с ЕИК ***** по **чл. 344, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от КТ, вр. с чл. 225, ал. 1 КТ, по чл. 224, ал. 1 от КТ** за изплащане на **219, 05 лв.**, обезщетение за неизползван платен годишен отпуск до уволнението в размер на 10 работни дни, ведно лихва за забава в размер на **3 лв.** върху сумата главницата за периода от 31.12.2013 г. до 27.02.2014 г.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от получаване на съобщенията до страните, че е изготвено само в частта по иска по чл. 226, ал. 2, вр. с ал. 3 КТ.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ : 1.

2.